

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”

ФАКУЛТЕТ ПО КЛАСИЧЕСКИ И НОВИ ФИЛОЛОГИИ

Катедра по романистика

РЕЦЕНЗИЯ

на представените трудове за участие в конкурс

за академичната длъжност ПРОФЕСОР

по 2.1. Филология (френско езикознание),

обявен от Софийския университет „Св. Климент Охридски”

в ДВ., бр. 16 от 24.02.2012 г.

Рецензент: проф. д-р Димитър Веселинов (Софийски университет)

Кандидат: доц. д-р Албена Димитрова Василева-Йорданова (Софийски университет)

I. Кратки биографични данни за кандидата

В конкурса участва единствената кандидатка доц. д-р Албена Димитрова Василева-Йорданова, която досега е заемала длъжността доцент по филология (френско езикознание) в Катедрата по романистика при Факултета по класически и нови филологии на Софийския университет „Св. Климент Охридски”. Тя завършва специалност „Френска филология” с втора специалност „Руски език” в Софийския университет „Св. Климент Охридски” през 1974 г. През 1981 г. е избрана за хоноруван асистент, а през 1983 г. става редовен асистент в тогавашната Катедрата по романска филология, ФКНФ, като още същата година е избрана и за

старши асистент. За главен асистент е избрана през 1986 г. Води семинарни упражнения по практическа граматика и по френски синтаксис. Поради отличната ѝ подготовка и високото качество на преподаване, през 1987 г. ѝ е възложено да води лекционния курс по френски синтаксис, област в която тя по-късно подготвя хабилитацията си.

Като редовен докторант към Катедрата по романска филология Албена Василева-Йорданова подготвя, под научното ръководство на проф. Красимир Манчев, успешен дисертационен труд на тема “*La construction du syntagme nominal en français contemporain*”, който защитава през 1981 г. През 1994 г. Албена Василева-Йорданова е избрана за доцент по френско езикознание с изключително ценния си хабилитационен труд “*Recherches sur l’interjection en français (Изследвания върху междуметието във френския език)*” (629 с.). Автор е на научни монографии, студии и статии в различни области на френското езикознание и дистанционното обучение.

Доц. д-р Албена Василева-Йорданова води лекционни курсове в бакалавърската и магистърската степен: Морфосинтаксис, Анализ на дискурса, Техники на професионална комуникация, Междукултурна комуникация в Средиземноморието, Интеркултурна комуникация, Франкофонията като фактор в трансатлантическата общност, Лингвистични и прагматични аспекти на административната и бизнескомуникация на френски език, Етнография на комуникацията, Комуникации, Методология по изработване на проекти, Междуличностна и професионална комуникация, Рекламна комуникация. Доц. Василева-Йорданова е създател и водещ на курс в Докторантското училище „Устойчиво развитие на институционалната и социална среда на докторантите по социални и хуманитарни науки” в СУ „Св. Климент Охридски” на тема: Човек–Език–Общество. Многоезичие и комуникация (2008–2009 г.). Тя е и ръководител на три магистърски програми:

Антропологически изследвания на Средиземноморието и Балканите: Италия-България (от 2006 г.); Компютърна лингвистика (2001–2003 г.); Франкофонски изследвания (2001–2003 г.).

Доц. д-р Албена Василева-Йорданова е дългогодишен преподавател, който се отличава със задълбочени познания в областта на френското езикознание и сродните ѝ науки и притежава богат педагогически опит и умения, които ѝ спечелват уважението на студенти и колеги. Тя е утвърден, компетентен и авторитетен преподавател и в същото време задълбочен научен работник с многостранни интереси. През последните години е изнасяла лекции по въпроси на френското езикознание и комуникацията във френски университети: Страсбург, Арас, Корт (Корсика) и има множество участие в различни чуждестранни университети като учител.

В периода 2003-2010 г. доц. Албена Василева-Йорданова е главен секретар на Асоциацията на факултетите по филологии и хуманитарни науки във френскоезичните университети (AFELSH) и член на Изпълнителния комитет за Централна и Източна Европа (2003–2010).

За активния си принос към разпространението на франкофонските идеи в България и региона и за приноса си към културата на Франция доц. Албена Василева-Йорданова е удостоена с престижната френска правителствена награда – Кавалер на Ордена на Академичните палми на Република Франция.

По представената автобиографична справка мога да направя следната констатация: образователната част от биографията на кандидатката е впечатляваща, това се отнася до нейната докторантура и хабилитация в Софийския университет, предхождани от успешното ѝ дипломиране като филолог и учител по френски език, от завидната ѝ

репутация в България и в чужбина на сериозен изследовател и търсен специалист в областта на френското езикознание.

II. Характеристика на научната и научно-приложната продукция на кандидата

Научната дейност на доц. д-р Албена Василева-Йорданова обхваща различни аспекти на съвременното френско езикознание, отличаващи се както с несъмнен теоретичен принос, така и с голяма степен на приложимост в учебния процес за студенти от френска филология. Идеите и изследванията на доц. Василева в областта на дистанционното обучение са основополагащи за развитието на този тип обучение във Факултета по класически и нови филологии.

Научните търсения и интереси на доц. Албена Василева-Йорданова обхващат следните научни области: френски морфосинтаксис, обща и номинална синтагматика, същност и характер на френското междуметие, фразови структури в съвременния френски език, обидното слово, лингвистични и прагматични аспекти на междуличностната, межкултурната и професионалната комуникацията, дистанционно обучение и др. Материалите ѝ са публикувани в реномирани български и чуждестранни научни издания, което е важна атестация за участието ѝ в настоящия конкурс.

Необходимо е да се отбележи, че доц. д-р Албена Василева-Йорданова успешно работи с дипломанти и докторанти. Участвала е със съвместно научно ръководство на докторанти в областта на френската лингвистика. Била е научен ръководител на множество дипломни работи от различни магистърски програми към Катедрата по романистика в Софийския университет.

Доц. д-р Албена Василева-Йорданова участва с доклади и образователни модули в много национални и международни конференции, конгреси, симпозиуми и семинари във Франция, Италия, Канада, Румъния, Армения, Сирия, Египет, Ливан, Грузия, Габон, Тунис, Сенегал и др. Тя е ключов партньор в редица международни проекти като: „Интердисциплинарно и междууниверситетско обучение на магистърско равнище по компютърна лингвистика в СУ „Св. Климент Охридски“; Френски проект за обучение по френски език чрез мултимедийната система VIFAX и др. Има експертно участие в 10 значими национални и международни инициативи по линия на Франкофонията. Участвала е като ръководител или сътрудник в 5 международни проекти, 4 вътрешно университетски и 2 национални проекта. Всичко това показва, че кандидатът има усет за избиране на перспективни и дългосрочни научни проблематики с възможност за устойчиво приложение в конкретната образователна и изследователска практика.

Административната кариера на кандидата свидетелства за активно участие в академическия живот на Алма матер на всички равнища: от ръководител на катедра, през член на факултетен и декански съвет до член на Общото събрание на Софийския университет. Тя е член на Научния съвет по езикознание към ВАК и на Научния съвет при ФКНФ. Навсякъде доц. д-р Албена Василева-Йорданова се включва себеотдаващо и допринася за оформлението на нови политики в управлението и развитието на научните кадри. Неслучайно доц. д-р Албена Василева е избрана на важни административни постове в системата на Софийския университет. Тя е Заместник-декан на ФКНФ по научната и международната дейност (1994–2002 г.) и Ръководител на Катедрата по Романистика (1999–2003 г.). Също така доц. Василева е основател и ръководител на Франкофонския център за дистанционно обучение „Шарл де Гол“ (1998–2006 г.), инициатор и ръководител е на Центъра за межкултурна комуникация и

медиация (от 2008 г.). Тя взема много активно участие в дейността на Факултета по класически и нови филологии и в редица национални и международни организации, които издигат престижа на българската наука. Доц. Василева е член на Управителния съвет на Центъра за дистанционно обучение в Софийския университет (2006–2007 г.), отговорник за институционалните връзки с Франкофонията (от 2004 г.), член на Смесения комитет за управление на Франкофонския център в Софийския университет „Св. Климент Охридски” (от 2004 г.), институционален представител в Административния съвет на Франкофонския институт за администрация и управление (IFAG) в София (от 2004 г.), представител в сдружението с идеална цел „Национален център за дистанционно обучение”(НЦДО) (1995–1997 г.).

По представения списък с научни публикации мога да направя следните констатации: първо – общият брой на публикациите на доц. д-р Албена Василева-Йорданова е внушителен с обема си и качеството на материалите; второ – в конкурса за професор доц. д-р Албена Василева участва с 1 монография, 1 учебник, 5 модули за дистанционно и електронно-дистанционно обучение на френски език и 1 статия, публикувана в престижното френско лингвистично списание *Langages*; трето – налага се впечатлението за един сериозен изследовател с реални приноси както към теорията на съвременното френско езикознание, така и към практиката на университетското обучението по френска филология в различните ѝ форми.

III. Основни приноси в научната, научно-приложната и преподавателска дейност на кандидата

Основният принос на доц. д-р Албена Димитрова Василева-Йорданова за развитието на българската романистика през последните

години е без съмнение нейният съпоставителен хабилитационен труд „Обидното слово в българския и във френския език”, с който участва в конкурса за професор по филология (френско езикознание). Трудът е структуриран в три основни части: обида и обидно слово; обектите (референтите) на обидното слово; структурите на обидното слово. Съдържа също така предговор, въведение, заключение, библиография и уебография и работен корпус, с което отговаря на формалните изисквания за традиционен научен труд. Интересното обаче е особеният авторов подход към разкриване на теоретичните постановки пред адресата на монографичното изследване. Доц. Василева сякаш се впуска в диалог със своите читатели като прилага техники от запазената си марка „академична полемичност”, с която е известна не само в рамките на Софийския университет. Този начин на имплицирание на читателя в теоретичното изложение и превръщането му в част от композиционния наратив е и една от силните страни на университетския преподавател Василева, която винаги приобщава потенциалните си читатели към същността на своето научно дирене, независимо от степента на сложност и абстрактност.

В действителност за обидното слово в интерпретацията на доц. Албена Василева се заговори за първи път на Юбилейната конференция на Факултета по класически и нови филологии през 2005 г. Темата и трактовката на проблема предизвикаха тогава интерес и пожелания за довеждане до успешен край на започнатите перспективни проучвания в една недотам изследвана област. Това вече е факт с първите убедителни резултати в разглеждания труд. Казвам „първите”, защото доколкото познавам Албена Василева, няма да се изненадам, ако тя продължи проучванията върху тази тема. Внушителният ѝ монографичен труд за междуметието преди години не я накара да сложи точка. Във връзка с това установих, че в издателството на Краковския Ягелонски университет през 2010 г. в романистичен сборник със заглавието “En quête de sens” редом

със статии на изтъкнати европейски учени като Доминик Менгьоно, Жорж Клайбер и др. е публикувана статия на Албена Василева, озаглавена “En quête de sens: de l’interjection à l’insulte”.

Доц. Албена Василева търси предизвикателствата и не върви по утъпкани пътища; иначе нямаше да избере такъв изплъзващ се, многопластов и в известен смисъл неудобен, поради възможност за разнопосочни очаквания и различни тълкувания, обект на изследване, както нямаше в миналото да даде „легитимност” на привидно маргинален според традицията обект на езиковедско проучване като междуметието. Уважавам усилията ѝ и намирам настоящия труд за издържан от лингводидактическа и езиковедска гледна точка. Оценявам високо депозираната монография, като я намирам за дълбоко мотивирана, несамоцелна, неслучайна и с подчертано приносен характер за развитието на съвременното съпоставително езикознание. Убеден съм, че монографичният труд на доц. Василева „Обидното слово в българския и във френския език” притежава качествата на хабилитационен труд за присъждане на академичната длъжност „професор”.

Оценявам цялостната работа на доц. Василева като дългогодишен преподавател с новаторски дух в методическите разработки, като авторитетен автор на новаторски и полезни изследвания в областта на френското езикознание включително и този труд, като рутиниран администратор, като всеотдаен колега, отворен за общуване и споделяне на опит.

IV. Заключение

С квалифицираната си преподавателска и многостранна научна дейност доц. д-р Албена Димитрова Василева-Йорданова има значителен дял за обогатяване на българския принос към съвременното френско

езикознание. По време на своята дългогодишна дейност в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ тя показва изключителна работоспособност, компетентност и ерудираност като преподавател и учен, който притежава амбицията и потенциала за научноизследователски търсения и за утвърждаването ѝ в научните и преподавателските среди.

Въз основа на анализа, който направих, и положителните ми оценки за теоретичните и приложните приноси на депозираните за рецензиране материали по обявения от Софийския университет конкурс, убедено пледирам пред научното жури да предложи на научния съвет на Факултета по класически и нови филологии доц. д-р Албена Димитрова Василева-Йорданова да бъде избрана за „професор“ в професионално направление 2.1. Филология (френско езикознание).

Рецензент:

/проф. д-р Димитър Веселинов/

София, 18.06.2012 г.